

se ž njim takó ravná, kakor smo góri od kevžeha govorili; le mehka jed naj se mu daje, in gobec naj se mu 3krat vsaki dan z okisano vodo zmije, ki se napravi, če v polič vode priliješ 1 maslic jesiha, prideneš 2 pesti moke in kaka 2 lota medú. Ta zmes tolaži prisad, če gobec ž njo omočis, kar se da nar lože opraviti, če okoli kratke palčice privežeš gobo ali kako mehko cunjó, in pomočivši jo v to zmes, rahlo potapljaš gobec ž njo. Dergniti se ne sme.

Če ste pa nosnici zlo zatékli, in če se veliko žleze iz nju cedí, ni za konja nič boljšiga, kakor če si napraviš poltretjo péd dolg, poldrugo ped pa širok žakljíček, in va-nj kake 4 pesti prekuhaniga vročiga in mokriga ječmena deneš, in potem ta žakljíček na 2 trakéh takó konju okoli glave privežeš, de derži obé nosnici v njem, in mu takó skozi pol ure ječmenov vodeni sopár v nosnici puhti; ta púh omeči in sčisti nosnici. Žakljíček mora zató precej dolg biti, de si konj nosnic ne prismodí z vročim kuhanim ječmenam.

Če konja kašelj zlo nadlegva in mu žleza iz nosnic teče — pa brez pljučniga prisada — takrat naj se mu da na rezanco ena žlica naslednje štupe, ki se da v lekarnici (apoteki) napraviti: Encjana, janeža (Aniessamen), siroviga antimona (roher Spiessglanz) in čistiga žêpla, 4 lote vsaciga, — soli pa 8 lotov; vse to naj se skupej v štupo stolče, in ta štupa, kakor je gori rečeno bilo, po žlici trikrat na dan daje. — Če je treba, naj se ta štupa 2krat ali 3krat ponóví.

To so poglavitniši zdravila zoper imenovane bolezni. Gospodár naj pa konju — posebno če bolezin dolgočasna postane — v nosnici večkrat pogleda: ali ste čisti in ali se ne delajo majhni turovi, ker to bi bilo znamenje, de je konj smérkav, in bolezin kužna smolika. Tak konj zapade konjederu.

Čeravno kevžeh, pri katerim žleza z nosa téče, večidel ni nalezljiv, je vunder vselej varniši, taciga konja v kot štale postaviti, de se ne dotika družih kónj.

Mazilo za razpokane peči.

Navadna ilovca ne veljá veliko razpoke zamazati, de se peč ne kadi. Ilovca se kmalo odkruši. Si hočes terdno mazilo za peči napraviti, vzêmi dobriga pepéla in ga preséj skozi tanjko sito, vzemi tudi presejane drobne ilovce, in zmešaj pepél in ilovco z nekoliko soli; — po tem zmóči to zmes s vodó takó, de testó (Teig) postane, in s tem namaži razpoke peči, kader je mérzla. — Ta klej (kit) je neizrečeno terden in se ne odkruši. Če se s takim klejem nove peči zamažejo, se ne razpokajo nikdar.

Volitve za odbor kmetijskih poddružnic na Krajskim.

Po naznanilu dozdanjiga dopisnika kmetijske družbe za Planinski kanton so 18. dan p. m. volili gosp. udje kmetijske družbe za poddružnico Planinsko predsednika in 4 odbornike, in so izvolili:

gospoda Matija Koréna za predsednika,
„ Matevža Dolscheina v Logatcu,
„ Jožefa Obreza iz Cerknice,
„ Matija Millauza v Studenim za odbornike te poddružnice.

Ravno takó so po naznanilu gosp. tehanta Antona Kosa, dosedanjiga dopisnika kmetijske družbe za Idrijski kanton, 20. dan p. m. gospodje udje kmet. družbe za poddružnico Idrijsko predsednika in 4 odbornike izvolili, namreč:

Gospoda fajmoštra v Žiréh Janeza Majnika za predsednika,

Gospoda Mat. Grošeljna, posestnika in velk. župana v Dobračevi,

„ Andr. Čadeža, posestnika in župana iz Ledín,

„ Pavla Grošeljna, posestnika v Stari Vasi,

„ Lor. Seljaka, posestnika in župana v Sori za odbornike te poddružnice.

Če bo vstanovljenje poddružnic takó poredama napredovalo, bo kmetijska družba po celi deželi kmalo lepo nadomestvana, in poddružnice bojo v svobodni samostojnosti zamógle kmalo svoje opravila v prid kmetijstva svoje okolice, in po tem tudi v prid kmetijstva cele domovine začeti.

Od kod so prišli Slovani v svoje sedanje kraje.

Preden se je slovanski zarod po Evropi razposelil, in tudi še pred, je prebival v Mali Azii, kakor nje stari zemljopis kaže. in kakor je soditi po iménih ljudi in družih stvari, kar nam je znanih. Ako bi nas Slovence kdo pregnal ali končal, bi vender še čez tavžent let drugi Slovani vedili, de je tod nekdej slovansko bilo, če bi le iména naše, iména naših mést in vasi vedili. Iména, postavim, Krajn, Krakovo, Ternovo, Šiška, Dobrova, Brezovica, Celje, Gorica, Gradec i. t. d. bi to pravile; ravno takó bi to govorile iména: Hribar, Potokar, Okorn, Levičnik i. t. d. Vedilo bi se, de smo bili Slovani, če bi se ravno tudi ne vedilo, ali smo bili Slovenci, Horvatje ali Čehi, ali kaki drugi Slovani.

Ravno takó, če pogledamo iména stariga zemljopisa in ljudi Male Azije, nam je spoznati, de so bili tamkaj nekdej naši rojaki Slovani, akoravno ž njimi ne moremo govoriti, de bi jih po besedi spoznavali. De pa malo-aziatske iména svoj pravi slovanski obraz pokažejo, jim je treba le ptujo krabuljo (larfo) strani potegniti, jim posebno greški rep na koncu os ali us odščipniti, ali spačeno zgovorjenje zravnati. To pa ni vselej lahko. Ptujci slovansko sploh napak zgovarjajo, in se jim godí kot glušcam. Znana je povest, ko je nekdo žensko vprašal: „Ženska! kam ta pot derži?“ Odgovor: „En mernik réži,“ — „Ali si gluha?“ „Pred je bila rjuha. pred; zdaj pa kar sim sošila, ni rjuha ampak vreča (žakelj).“

Ptujci ali od ptujcov popačeni Slovani so od Azije stare obraze delali, oni so iména zapisevali; zató so dostikrat takó popačene, de so skoraj vso prvo in pravo podobo zgubile. Kdo, če bere dalmatinske iména: Jadera, Tininium, Rhizinium, Almissa, Arsa, Gravosa, bi uganil, de je to Zadar, Knin, Risan, Omiš, Raša, Gruz. Kdo bi uganil, de ponarejene in popačene nemške iména Feichting, Zarz, Malgern, Foerlach, Lohitsch, Rohitsch so slovensko: Bitnje, Sorica, Mala Gora, Borovlje, Logatec, Rogatec? Take besede je težko uganjevati, ki so jih nekteri spremenili ali še spremenjajo, kakor bi bili pri babilonskim turnu zidali, ko je bil Bog pogovor zmedel. S ptujci je poterpljenje imeti, jim pomagati, če se jim naše besede spodtikujejo. De pa nekteri domači še zmiraj ptuje besede štulijo namest domačih, in de ž njimi ravnajo, kakor s-ja z meham, to pa vunder ni prav, naj reče kdo, kar koli hoče.

(Konec sedí.)

Se nekaj zastran „skutnika“.

Beseda „skutnik“ je zlo v navadi v Semiču, po Černomeljski in Metliški okolici.

„Skutnik“ pravijo takimu dečku (fantu), ki ga kaki zakonski (ljudje) starši, kateri svojih otrók nimajo, za svojiga sina vzamejo, in mu svoje posestvo ali kmetištvo v last dajo, in ga tudi ožênijo, naj bo že fant

raji redé, in bodo kmalo vse poginile. Postavi pa živino, ko jo misliš mazati, tako delječ narazen ali saksbej, de se ne bo môgla lizati, kér je to mazílo zlostrupéno. Nar bolje pa je, če namazano živíno iz hleva na sonce izpelješ in razstaviš, posebno kedar je že gorko, kér gorkota mazílo bolj v kožo vžene. J. B.

Daljne volitve odborov kmetijskih podružnic na Krajskim.

Za Postojnsko podružnico so 18. d. p. m. za predsednika gosp. Antona Kurca Postojnskiga tehanta izvolili, in naslednje 4 odbornike: gosp. Jakoba Vičiča, posestnika v Postojni, gosp. Matevža Lebanana, posestnika v Postojni, gosp. Jakoba Samsata, posestnika v Bistrici, in gosp. Jožefa Valenčiča, posestnika v Kitnim Verhu.

30. dan p. m. je bila volitev za podružnico za Belo Peč, pri kateri je gosp. F. Kos, veliki posestnik in fužinar za predsednika izvoljen bil, naslednji gospodje pa za odbornike: gosp. Janez žlahtni Pantz, posestnik in fužinski oskerbnik na Savi, gosp. Alojzi Rasinger, posestnik in poštar v Podkorenu, gosp. Šimen Wilfan, fajmošter v Krajski Gori, in gosp. Alojzi Ambrož, fajmošter na Beli Peči.

Za Radoljško podružnico je 27. p. m. volitev bila, pri kateri je bil za predsednika gosp. tehant Janez K. Krivic iz Zgornjih Gorij izvoljen in za odbornike naslednji gospodje, namreč: gosp. Vincenci grof Thurn-Valsassina v Radoljci, gosp. Andrej Kopač, fajmošter v Begnah, gosp. Gašper Šoklič, fajmošter v Bresnici in gosp. Hieronim Ulrich, posestnik in gojzdni oskerbnik v Bledu.

V Ložki podružnici je bil 30. dan p. m. za predsednika Jožef Čelešnik, zdajni sodnik v Šneperku izvoljen; za odbornike pa: gospod Robert Miklic, gojzda oskerbnik v Šneperku (namestnik predsednika), gosp. Franc Verbic, posestnik v Starim Tergu, gosp. Valentin Bergant, fajmošter pri St. Vidu, in gosp. Matevž Lah, posestnik in velki župan v Loži.

Za Ipavsko podružnico je bila volitev 28. dan p. m., pri kateri je bil št. Vidški fajmošter gospod Matija Vertove za predsednika izvoljen, in naslednji 4 odborniki: gosp. Anton Dolenc, posestnik in poštar v Razdertim, gosp. Franc žl. Schivitzhofen, posestnik v Šent Vidu, gosp. Juri Grabrian, tehant v Ipavi, in gosp. Janez Dolenc, posestnik v Ipavi.

Z veseljem se ozremo tudi na te volitve, — če se bojo tudi drugod taki izverstni možje izvolili (česar smemo pričakovati), se bo kmetijska družba iz noviga oživila.

Od kod so prišli Slovani v svoje sedanje kraje.

(Konec.)

Po Mali Azii, kakor nam nje stari obraz kaže, so bili Slovani; pa misliti si je, de so njih pogovor ptujci mešali, ker so se zmiraj z vojskami semtertje med njimi prerivali. Ti ptujci so bili Greki, kateri so večidel po Mali Azii, kot kupci, ob morji stanovali, Medjani, Sirci, Asirci, Peržani, Feničani, pozneje Latinci, in Bog sam vé, kdo še vse. Kar je tem ostalo, so na zadnje Turki, po svojih neumnih mislih pred Bogam odpustike zadobiti, popolnoma pokončali.

Med sto in sto drugimi zadevami, ktere so Slovane v Mali Azii zatirale, menim, de je bila zlasti Trojanska vojska in pa turško razveranje. Trojanska vojska se je bila pa končala po Sigonijeve štetvi 1181 lét pred Kristusam, nekteri pa štejejo 1209, ker pred kersanska štetva lét je bila različna.

Po ti vojski se je bilo na svetu nekako vse premenilo. Greki kot premagavci, so se po Mali Azii razširjevali; Slovani so nekteri še ostali, drugi so se bili pa na gornje kraje po Evropi obernili. Turki so se bili pa 672 lét po rojstvu Krist. v Malo Azijo burili. Njih znana navada je bila, kamor so prišli, vse pokončati, kar ni bilo turškiga, če so le mogli. Le nektere ljudi so ohranili, de so jim namest živíne delali, ali pa iz kakih družih namenov.

Pri vsim tem pa, de ravno nekdanje malo-aziatske imena kažejo, de so bili ondot Slovani, vender niso vse slovanske, veliko je greških. Greki so tam ob morji stanovali, in pred ko ne nektere slovanske kraje po svoje imenovali in tudi njih rodú pisarji so blezo takó ravnali. Semtertje znabiti tudi kakšno imé od kakih družih nam neznanih jezikov. Kakor v majhini krajski deželi Kočevarji z nam ptujim jezikam stanujejo, takó je utegnulo tačas v veliko veči Mali Azii biti.

Teh dežel Male Azije, ktere so bile nekdanji dom Slovanov, je sedemnajst; ležé pa od nas južnih Slovanov proti jutru, kjer solnce izhaja. Nektera je velika kot Krajsko ali Štajarsko ali Koroško; nektera je veči, nektera tudi manji. Imenitne so tudi zavolj nekterih zgodb s. pisma, in zavolj več svetnikov, ki so bili tam domá, ali so tam mučenje terpeli. Tačas, ko so mučenci v njih muke (martre) prestajali, so bile večidel pod rimsko oblastjo. Poženčan.

Prošnja kmetov iz Štajarskiga.

Preljube Novíce! Veliko veliko dobriga ste nam že oznanile, — oznanite nam še, česar nam je silno potrebno: kakšne ljudi bi si mi mogli zbrati za „predstojnike“ v občinah ali srenjah? Pri nas kmetih je vse narobe, — ne dolgo, kar sta dva vradnika v jedni kerčmi spominjala, da bosta na Erdeljsko šla; na to jez velim: Če ali vsi odidete, mi pa si bomo berž le za notariusa zbrali našiga Franca Muršiča. Na to vradnik P.....í velí: On nikakor ne more dobiti službe, ker je preveč bil proti Slovencom (?!). Preljubljene Novíce: njegove (Muršičove) reči niso nikdar druge bile pri nas slovenskih kmetih, kakor: „vse za Cesarja, véro in domovino slovensko!“ Zdaj pa njegovi neprijatelji nemškutarski čertijo: da je proti Slovencom!

Oznanite nam, drage Novíce: kaj Vé od njega sodite? ker upamo, da ga poznate.*) — Za tem prosimo: Kdo bode imel oblast srenjske predstojnike in notariuse zbirati, je li gosposka, ali sama srenja, to je: kmetje, kateri jih bodo plačali?**) Na to prosimo odgovor.

V iménu več kmetov.

Anton Steínko,
kmet iz Vogričovca.

Novičar iz Ljubljane.

Od nekiga častitiga rojaka iz Dunaja smo prejeli te dni pismo, v katerim nam, kar smo zastran našiga noviga deželnega poglavarja v poslednjih Novicah pisali, popolnoma poterdi rekoč; „Poglavar, ki ga na Krajsko dobite, je skozi in skozi častí vredin mož, poln dobre volje, blagiga serca in prav posebne ljubeznivosti; scer pa je vstavoljuben in pravičen mož, in de ravnopravnost narodov zares spoštuje, se zamorete iz tega prepričati, de si je berž, ko je bil za poglavarja krajske kronovíne izvoljen, Potočnikovo slovnico omislil, po kateri ga naš rojak, gosp. Smolè, slovenskiga jezika

*) Kolikor mi iz časopisov vémo, ni bil gosp. Fr. Muršič nikdar zoper Slovence, marveč je bil vsigdar iskren Sloveno.

**) Cesar so zagotovili po vstavi svobodno srenjo. Svobodna srenja ima pa pravico, si sama predstojnika in srenjski odbor voliti. Več od tega boste brali kmalo v Novicah v posebni dokladi. Vredništvo.